

Det offentlige uddanner meget få eux-elever

ANALYSE

Det offentlige uddanner samlet set færre end 70 elever på de tekniske eux-uddannelser. Det er samtidig en væsentlig lavere andel sammenlignet med, hvor mange af lærlingene i private virksomheder, der er eux-elever.

Det offentlige uddanner meget få eux-elever

Dato: 27. maj 2021

Der kommer til at mangle op mod 100.000 faglærte i 2030. Dette skyldes blandt andet, at mange faglærte vil forlade arbejdsmarkedet, mens der uddannes for få. Dette vil blandt andet ramme Danmarks små og mellemstore virksomheder, hvor faglærte medarbejdere spiller en central rolle. Én af vejene til flere faglærte er eux-uddannelsen, hvor elever tager en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse samtidig. Populært sagt får eleverne både svendebrev og studenterhue.

Uddannelsen har eksisteret i godt 10 år og tiltrækker blandt andet elever til erhvervsuddannelserne, som ellers ville have taget en gymnasial uddannelse. Således vælger godt en tredjedel af de elever, der søger en erhvervsuddannelse, at deres uddannelse skal være eux, dvs. at de tager både en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse på samme tid. Med andre ord så udgør eux en del af vejen til at få flere elever på erhvervsuddannelserne.

Analysen viser, at mens de private virksomheder i nogen grad har taget uddannelserne til sig, så tager den offentlige sektor et meget lille ansvar for at stille praktikpladser til rådighed for eux-elever på de tekniske uddannelser.

Analysens hovedpointer:

- Kun 2,5 pct. af elever og lærlinge på det tekniske område i det offentlige er eux-elever mod 6,8 pct. i de private virksomheder
- I alt er under 70 tekniske eux-elever i gang på tværs af hele den offentlige sektor
- Staten har en lidt større andel af eux-elever end kommuner og regioner

Den tekniske eux-elev er en sjælden fugl i offentlige virksomheder

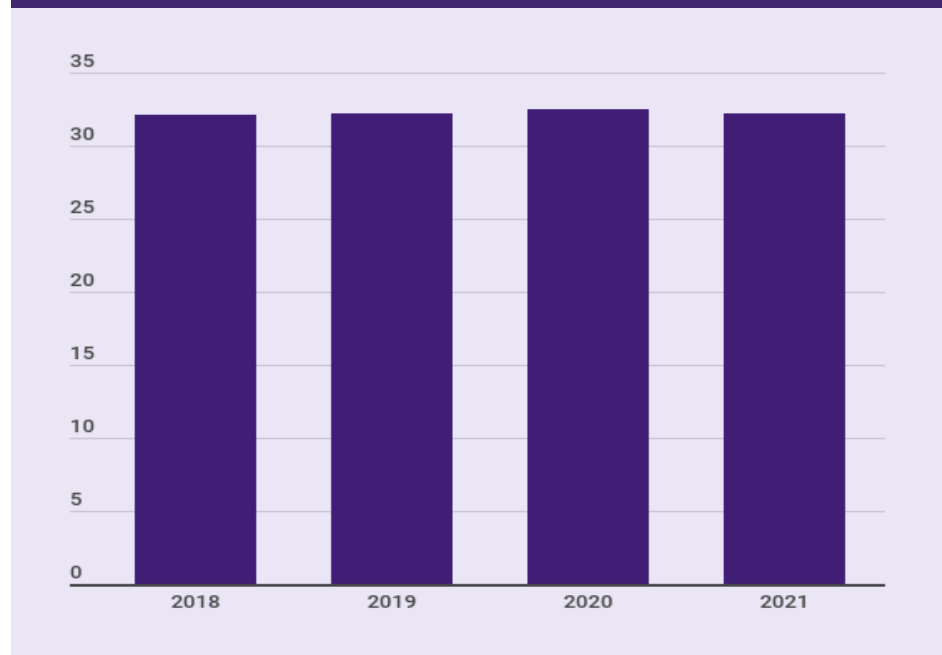
Selvom det efterhånden har været muligt at tage en eux-uddannelse i godt 10 år, og dermed kombinere en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse, så er uddannelserne ikke for alvor slået igennem på de offentlige arbejdspladser.

Ud af de 2.662 læreplads-aftaler, der var i gang på det offentlige område inden for de tekniske uddannelser, var kun 66 med eux. De tekniske uddannelser er her defineret som hovedområderne Fødevarer, jordbrug og oplevelser og Teknologi, byggeri og transport, som i alt rummer godt 80 uddannelser. De 66 aktuelle tekniske eux-elever skal ses i lyset af, at den offentlige står for godt en tredjedel af alle jobs i Danmark med over 850.000 ansatte.

I private virksomhed udgjorde eux-elever 2.755 ud af 40.687 på de samme uddannelser, hvilket svarer til 6,8 pct. Til sammenligning udgør eux-eleverne på det offentlige område kun 2,5 pct.

Hver 3. af de yngre erhvervsuddannelseselever vælger eux

Andelen af elever, der vælger at tage en erhvervsuddannelse med eux-baseret på søgningen efter 9. og 10. klasse, pct

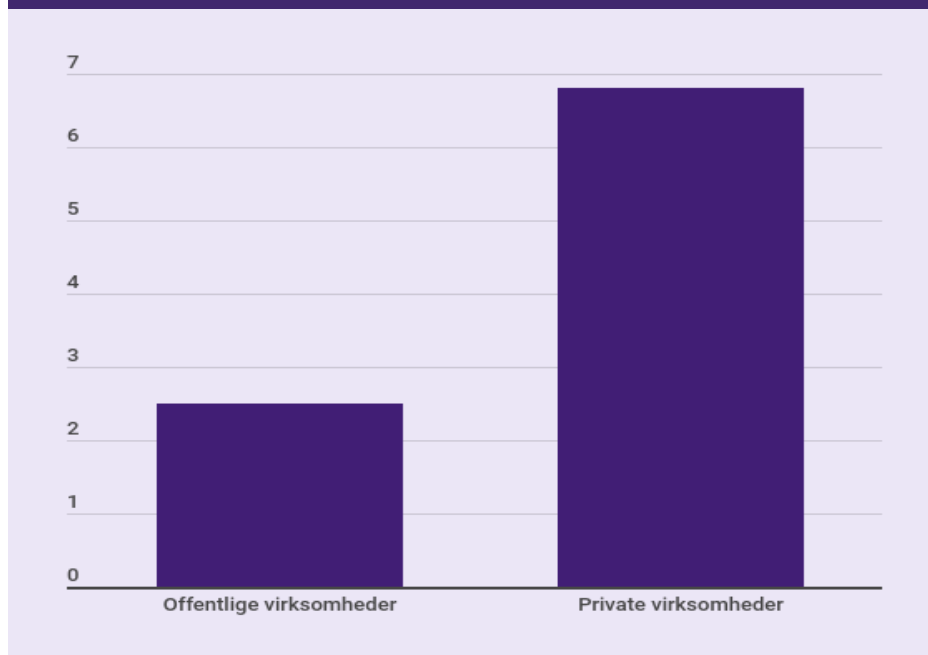

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Figur 1

Tekniske
eux-uddan-
nelser mere
end dobbelt
så brugt i
private virk-
somheder

Andel af elever med eux inden de to hovedområder Fødevarer, jordbrug og oplevelser og Teknologi, byggeri og transport ultimo 2020, pct

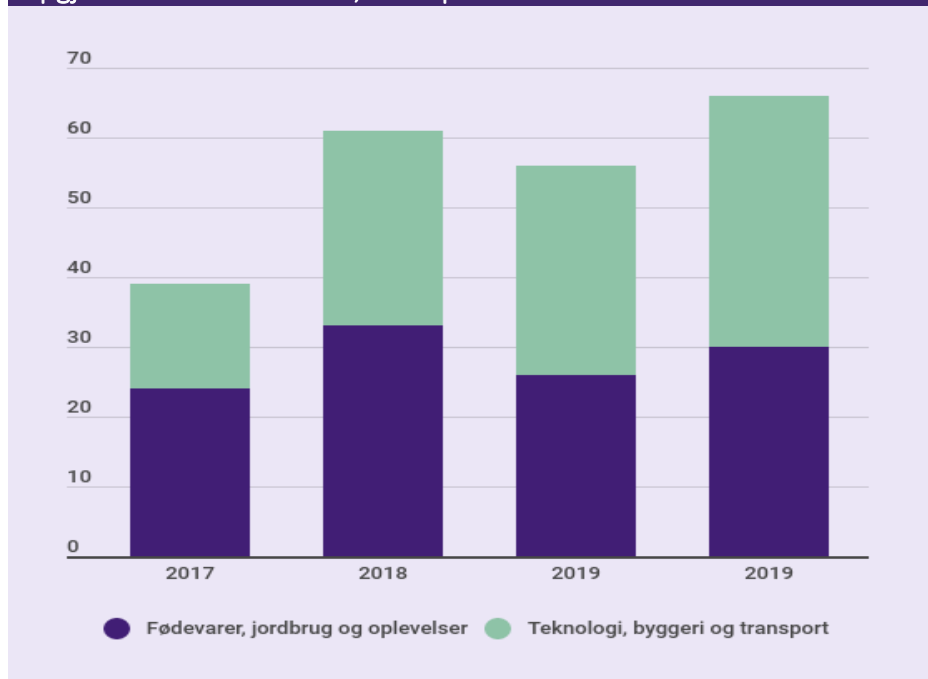

Kilde: Egne beregninger på baggrund af [Udannelsesstatistik.dk](https://www.udannelsesstatistik.dk) Figur 2

Det er ikke kun nu, at det offentlige opretter meget få lærepladser til eux-elever. Det er også gældende historisk set. Således har der i samtlige af de seneste fire år været under 70 eux-elever i gang i den offentlige opgjort ved udgangen af året.

Der er færre end 70 tekniske eux-elever i alt i det offentlige

Elever med eux i offentlige virksomheder inden for de to hovedområder Fødevarer, jordbrug og oplevelser og Teknologi, byggeri og transport opgjort ultimo 2017-2020, antal personer

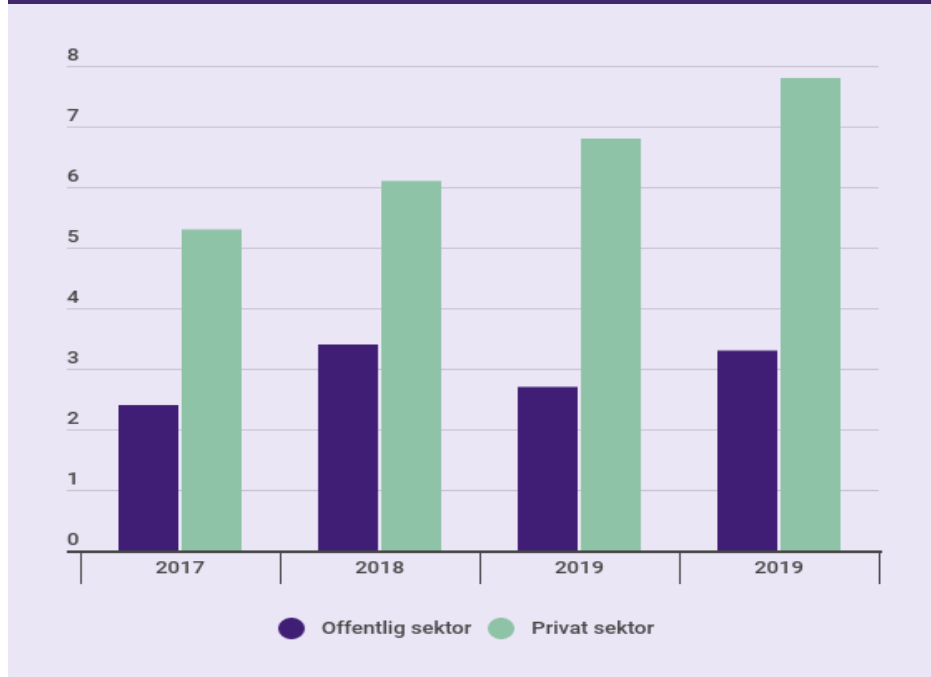

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Uddannelsesstatistik.dk Figur 3

Som nedenstående figurer viser, så har den private sektor også historisk set i højere grad end den offentlige sektor ansat eux-elever.

Stor forskel på offentlig og privat sektor inden for fødevareruddannelserne

Andel igangværende eux-elever i hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser i hhv. den offentlige og private sektor, ultimo året 2017-2020

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Uddannelsesstatistik.dk Figur 4

Eux er tre gange mere brugt i den private sektor ift. den offentlige på de tekniske uddannelser

Andel igangværende eux-elever i hovedområdet Teknologi, byggeri og transport i hhv. den offentlige og private sektor, ultimo året 2017-2020

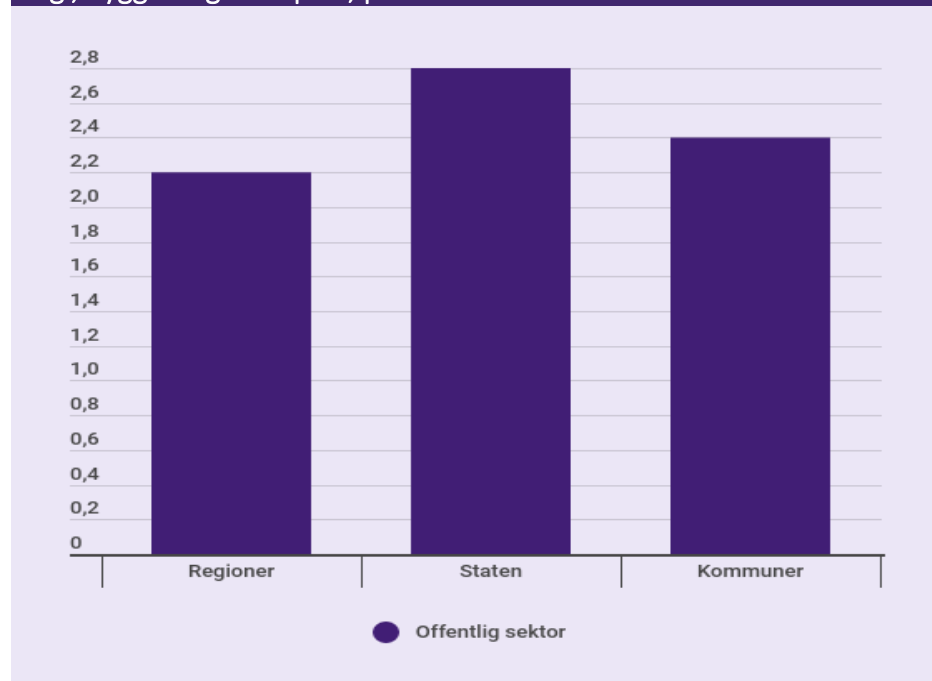

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Uddannelsesstatistik.dk Figur 5

Størst andel eux-elever i staten

Både staten, kommuner og regioner ligger væsentligt under niveauet i den private sektor ift. hvor stor en andel af eleverne på de nævnte uddannelser, der er eux-elever. I staten udgør eux-eleverne dog 2,8 pct. af alle elever inden for uddannelsesområdet, mens den tilsvarende andel i regioner og kommuner er på hhv. 2,2 og 2,4 pct.

Andel eux-elever i den offentlige sektor ved udgangen af 2020 inden for de to hovedområder Fødevarer, jordbrug og oplevelser og Teknologi, byggeri og transport, pct.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Uddannelsesstatistik.dk Figur 6

Konklusion og politikanbefaling

Eux-uddannelserne har nu eksisteret i godt 10 år. Desværre har uddannelserne ikke vundet indpas i den offentlige sektor på uddannelser indenfor Fødevarer, jordbrug og oplevelser samt Teknologi, byggeri og transport, hvor eux-eleverne stadig udgør en forsvindende lille del.

Formålet med oprettelsen af eux-uddannelsen var blandt andet at øge rekrutteringen til erhvervsuddannelserne for at mindske manglen på faglærte i Danmark. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, når den offentlige sektor i 2020 samlet set har færre end 70 eux-elever ud af mere end 2.500 elever på uddannelserne inden for Fødevarer, jordbrug og oplevelser og Teknologi, byggeri og transport.

Der kan være særlige udfordringer forbundet med at have eux-elever, da eleverne blandt andet er væk fra praktikken på længere skoleperioder end ordinære elever, så ansættelse af eux-elever vil ikke være en mulighed i alle situationer. Der er dog ikke noget der tilsiger, at de offentlige virksomheder skal have så lav en andel, som de har.

Hvis eux-uddannelsen for alvor skal slå igennem i Danmark, så kræver det, at den offentlige tager eux-uddannelserne til sig. Derfor opfordrer SMVdanmark til, at de offentlige arbejdspladser igangsætter en indsats målrettet for at uddanne flere eux-elever, herunder at der oprettes flere lærepladser til eux-eleverne, og at elever informeres om muligheden for at tage en eux-uddannelse, så flere eksempelvis vælger eux som et alternativ til en ordinær studentereksamen (STX).

Kontakt

Chefkonsulent Kasper Munk Rasmussen,
tlf. 61 96 39 80, rasmussen@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, maj 2021